

**RAAD VOOR HET LEEFMILIEU
VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST**

ADVIES

Voorontwerp van ordonnantie betreffende de organisatie van de thermische- energienetten en het meten van het verbruik van thermische energie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Aanvrager

Minister Alain Maron

Aanvraag ontvangen op

20 juli 2020

Advies aangenomen door de Raad voor
het Leefmilieu van het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest op

2 september 2020

RLBHG

Bischoffsheimlaan 26 – 1000 Brussel

Tel. : 02 205 68 68 – info@rlbhg.brussels – www.rlbhg.brussels

Vooraf

De Raad voor het Leefmilieu (hierna « de Raad ») is bijzonder verheugd om zijn activiteiten vanaf augustus 2020 te kunnen hervatten en om opnieuw zijn opdracht, met name deze van adviesverlening aan de Regering te verzekeren. De aanstelling van een nieuwe voorzitter en de oprichting van een nieuw secretariaat maken de geleidelijke hervatting van de activiteiten van de Raad voor het Leefmilieu mogelijk. De Raad vestigt evenwel de aandacht van de Regering op de noodzaak om zo snel mogelijk tot de hernieuwing van zijn leden over te gaan. De herlancering van de werkzaamheden van de Raad vereist een effectieve vertegenwoordiging van alle actoren en organisaties waaruit de Raad is samengesteld. Het uiteenlopend karakter van de componenten van de Raad is een bron van rijkdom tijdens de besprekingen en draagt bij tot de kwaliteit van de adviezen van de Raad aan de Regering. Deze vertegenwoordiging is vandaag niet meer verzekerd, en tijdens deze overgangperiode – in afwachting van de hernieuwing van zijn leden – beschikt de Raad niet over de uiteenlopende expertise van al zijn leden.

Dit voorontwerp van ordonnantie voorziet de organisatie van thermische-energienetten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wanneer er sprake is van de verkoop van thermische energie. Het voorontwerp van ordonnantie gaat over tot de gedeeltelijke omzetting van twee van de Europese richtlijnen inzake « Clean Energy Package » :

- De (EU) richtlijn 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (revisie). Deze richtlijn, die op 30 juni 2021 moet worden omgezet, legt voor de Europese Unie tegen 2030 een nieuwe minimumdoelstelling van 32% aan hernieuwbare energieën inzake eindverbruik vast.
- De (EU) richtlijn 2018/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 houdende wijziging van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie. Deze richtlijn, die op 25 oktober 2020 moet worden omgezet, wijzigt sommige bepalingen van de richtlijn 2012/27/EU door de bepaling van een nieuwe doelstelling van tenminste 32,5% aan winst inzake energiedoeltreffendheid voor de Europese Unie tegen 2030.

Er bestaat momenteel geen enkel normatief kader in het Brussels gewest wat betreft de warmte- en koudenetten. Dit voorontwerp van ordonnantie bepaalt daarom een wettelijk kader voor de thermische-energienetten en de comptabilisering van thermische energie om de omzetting van de nieuwe Europese verplichtingen mogelijk te maken.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Dit voorontwerp van ordonnantie behandelt het belangrijk stedelijk vraagstuk van de netwerken van grondstoffen en energie. De netwerken van stedelijke verwarming zijn bijzonder weinig ontwikkeld in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met name omwille van het belang van de gasnetten, maar tevens omwille van de schaarsheid van de uitrustingen die toelaten om zo'n systeem voor de productie of recuperatie van warmte (verbrandingsoven, industrie...) te ontwikkelen en te gebruiken. Volgens **de Raad** zou het daarom belangrijk zijn om de potentiële bronnen van thermische energie en de

gebruikers ervan op te lijsten teneinde dit systeem – indien mogelijk – bij nieuwe stedelijke ontwikkelingen (in de RPA bijvoorbeeld) te promoten.

Het voorontwerp van tekst behandelt bovendien uitsluitend het vraagstuk van de netwerken van thermische energie. Welnu, volgens **de Raad** zou de organisatie en de coördinatie van de netten toelaten om meer doeltreffende infrastructures uit te bouwen die beter te beheren zijn. Hij denkt bijvoorbeeld aan projecten van ondergrondse technische schachten voor water, gas, elektriciteit, telefonie, enz. die toelaten om de wegen niet meer te moeten openleggen.

Dit project is tevens belangrijk voor de ontwikkeling van bepaalde initiatieven inzake het ontwerp van warmtenetwerken bij de ontwikkeling van nieuwe wijken en bij renovaties.

2. Artikelsgewijze beschouwingen

Artikelen 1, 2 en 3

De Raad heeft geen commentaar.

Artikel 4

De productie van thermische energie uit hernieuwbare energiebronnen dient inderdaad te worden bevorderd. **De Raad** wenst in dit verband op de inspanningen te wijzen die die door verschillende instellingen worden verricht in het kader van projecten voor energierecuperatie, ook al bevinden hun proeven zich nog in een beginstadium. **De Raad** denkt met name aan VIVAQUA en aan de BMWB die momenteel werken aan een project van riothermie¹ in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Raad wenst meer algemeen te onderstrepen dat deze projecten zich slechts in een onderzoeks- en ontwikkelingsstadium bevinden. Inzake productie en verbruik van thermische energie hebben de respectievelijke realisaties bovendien slechts betrekking op één gebouw en deze streven geen commerciële of industriële doelstelling na. Volgens de definitie in artikel 4 en het commentaar op dit artikel betekent dit bijgevolg dat het voorontwerp van ordonnantie momenteel op deze projecten van riothermie geen betrekking heeft en dat noch VIVAQUA noch de BMWB mogen worden beschouwd als “operatoren van een thermisch-energienet” of als “leverancier van thermische energie”. Ook al willen VIVAQUA en de BMWB tot de ontwikkeling van alternatieve energiebronnen voor fossiele brandstoffen bijdragen, toch is het momenteel niet aangewezen om hun projecten van riothermie in de wetgeving in te schrijven.

Artikel 5

De Raad is de mening toegedaan dat de Regering erop moet toezien dat het beheer van een netwerk van thermische energie deel kan uitmaken van een Hernieuwbare-energiegemeenschap, overeenkomstig artikel 22 van de richtlijn 2018/2001 (wordt momenteel omgezet in de Brusselse wetgeving). Deze Gemeenschappen moeten bijgevolg redelijkerwijs aan de voorwaarden kunnen voldoen om als operator van thermische-energienetwerken op te treden, teneinde de in artikel 22 van dezelfde richtlijn voorziene vereiste inzake non-discriminatie van deze speler na te leven. Immers, het betreft vaak niet-professionele structuren, en dit element moet bijgevolg in aanmerking worden

¹ Riothermie is de recuperatie van warmte uit rioolwater (definitie voorgesteld door VIVAQUA).

genomen opdat het statuut van operator niet ontoegankelijk wordt voor de Hernieuwbare-energiegemeenschappen.

De Raad is van oordeel dat de huidige formulering van artikel 5 te vaag is om na te gaan of deze vereiste al dan niet wordt nageleefd. Hij vraagt bijgevolg een herformulering in deze zin die duidelijker is.

Artikelen 6, 7, 8 en 9

De Raad heeft geen commentaar.

Artikel 10

De Raad stelt vast dat de leveranciers van thermische energie maatregelen inzake sociale bescherming moeten treffen, met name voor gevallen van wanbetaling en voor de opzegging van het leveringscontract. **De Raad** meent dat de ordonnantie of de Regering deze maatregelen moet verduidelijken, evenals de manier om deze toe te passen. **De Raad** is bovendien van oordeel dat de maatregelen wat betreft de bescherming van de gebruiker van gas en elektriciteit eveneens op de gebruikers van thermische energie van toepassing zouden moeten zijn, meer bepaald het verbod tot afsluiting tijdens de wintermaanden (van 1 oktober tot 31 maart).

Artikel 11

De Raad heeft geen commentaar.

Artikel 12

De Raad steunt de rapportering die toelaat om de kennis van de gewestelijke energiebalans te verbeteren. Deze bestaat nagenoeg sedert de oprichting van het Gewest en moet het mogelijk maken om alle pistes te evalueren die toelaten om het energieverbruik op het gewestelijke niveau te verbeteren.

Artikelen 13 en 14

De Raad heeft geen commentaar.

Artikel 15

De Raad onderstreept het belang om aan de gebruikers toegang tot de reële kostprijs van energie te verschaffen, zoals dit trouwens het geval zou moeten zijn voor water, gas, elektriciteit en afvalstoffen, met inbegrip van de kostprijs van de meters.

Artikelen 16, 17, 18 en 19

De Raad heeft geen commentaar.

Artikel 20

De Raad betreurt dat er geen enkele aandacht wordt besteed aan de invoering van milieusancties.

Bijlage 1

De Raad vraagt dat de meters beschikbaar zouden zijn tegen een redelijke prijs, maar eveneens dat het ontwerp en de verkrijgbaarheid ervan zouden toelaten om deze tot een echt instrument te maken voor het beheer van het verbruik van de huishoudens en van andere gebruikers. **De Raad** vraagt, net

als voor gas en elektriciteit, dat vooraf betaalde meters (budgetmeters) en afsluitingen op afstand verboden zouden zijn.

Bijlagen 2, 3 en 4

De Raad heeft geen commentaar.

*
* *
*